

Nederlanders en vooruitgang in ontwikkelingslanden

**WORLD'S
BEST
NEWS**

Sinds de start van World's Best News in 2016 voert Motivaction een jaarlijkse peiling uit naar de kennis van Nederlanders over vooruitgang in ontwikkelingslanden. Dit is een verslag van de meest recente peiling, uit augustus 2018, gebaseerd op een representatieve steekproef onder 1266 Nederlanders.

Het doel was om te toetsen hoe goed Nederlanders op de hoogte zijn van bredere trends in ontwikkelingslanden, zoals dalende armoede en betere gezondheid. Onderzoek van Gapminder, het instituut van de vorig jaar overleden Zweedse arts Hans Rosling, laat zien dat Europeanen stelselmatig de vooruitgang in ontwikkelingslanden onderschatten. Deze peiling bevestigt dat beeld, maar laat ook zien dat er ten opzichte van vorig jaar een kleine verschuiving is in de positieve richting.

Het onderzoek toetste bovendien of kennis over vooruitgang samenhangt met nieuwsconsumptie, op de hoogte zijn van wereldwijde ontwikkelingen en interesse in ontwikkelingslanden. Die samenhang is er inderdaad, maar 'geïnteresseerde nieuwsconsumenten' antwoordden niet altijd beter dan de rest.

Ten slotte peilde dit onderzoek de houding van Nederlanders ten opzichte van het nieuws. Ze kregen de vraag of het nieuws in staat is om de mening van mensen te beïnvloeden, en of het nieuws hen pessimistisch maakt over hoe het er met de wereld voorstaat.

september 2018

Mirjam Vossen

mirjam@worldsbestnews.nl

06 - 286 468 59

World's Best News

World's Best News is een campagne van Partos die het doel heeft om Nederlanders te informeren over vooruitgang in de wereld. Dat doet World's Best News via artikelen in de media, optredens op de radio en speciale campagnedagen, zoals tijdens de Bevrijdingsfestivals. Daarmee bereikt World's Best News circa 5 miljoen Nederlanders per jaar.

www.worldsbestnews.nl

1. Nederlanders positiever over voortgang

Voor het eerst in drie jaar zijn Nederlanders positiever gaan denken over voortgang in ontwikkelingslanden. Meer Nederlanders menen dat mensen in ontwikkelingslanden welvarender en gezonder zijn dan tien jaar geleden. De meerderheid denkt echter nog altijd dat geen verbetering is.

Deelnemers aan de survey kregen de vraag of ze dachten dat mensen in ontwikkelingslanden de afgelopen tien jaar gemiddeld armer, of minder arm waren geworden, of dat hun situatie hetzelfde was gebleven (zie tabel 1, 2 en 3). Ze beantwoordden een vergelijkbare vraag over de veiligheid en gezondheid van mensen in ontwikkelingslanden.

De respondenten toonden zich somber over de armoede in ontwikkelingslanden: de meerderheid dacht dat de armoede even groot was (37%) of erger was geworden (22%). Ook bij de vragen over gezondheid en veiligheid dacht een ruime meerderheid van de deelnemers dat er de afgelopen tien jaar geen verbetering was geweest.

Iets positiever

Vergeleken met vorig jaar was het beeld over de voortgang in ontwikkelingslanden echter iets positiever. Vorig jaar meende 32% van de Nederlanders dat mensen in ontwikkelingslanden armer waren geworden; dit jaar was dat nog maar 22%. Tegelijkertijd groeide het aantal Nederlanders dat dacht dat de armoede was verminderd, van 14% in 2017 naar 19% dit jaar. Het beeld van gezondheid en veiligheid in ontwikkelingslanden werd eveneens iets positiever. Zo meende 20% van de respondenten dat mensen in ontwikkelingslanden gezonder werden, tegenover 16% vorig jaar. Het aandeel respondenten dat dacht dat de veiligheid toenam, steeg van 7% naar 11%. Ook dachten minder respondenten dat de gezondheid en veiligheid waren verslechterd.

Tabel 1. Zijn mensen in ontwikkelingslanden de laatste 10 jaar gemiddeld armer of minder arm geworden? 2018 (2017)

	Man	Vrouw	Allen
Armer	21% (36%)	22% (28%)	22% (32%)
Niet armer, niet minder arm	36% (31%)	37% (36%)	37% (33%)
Minder arm	24% (17%)	15% (12%)	19% (14%)
Weet niet / geen mening	20% (16%)	26% (24%)	23% (20%)
Totaal Ondervraagden	n = 610 (511)	n = 656 (553)	n = 1266 (1064)

Tabel 2. Zijn mensen in ontwikkelingslanden de laatste 10 jaar gemiddeld veiliger of onveiliger geworden? 2018 (2017)

	Man	Vrouw	Allen
Veiliger	16% (8%)	7% (5%)	11% (7%)
Niet veiliger, niet onveiliger	33% (27%)	32% (28%)	32% (27%)
Onveiliger	33% (51%)	37% (45%)	35% (48%)
Weet niet / geen mening	19% (15%)	24% (22%)	21% (19%)
Totaal Ondervraagden	n = 610 (511)	n = 656 (511)	n = 1266 (1064)

Tabel 3. Zijn mensen in ontwikkelingslanden de laatste 10 jaar gemiddeld gezonder of ongezonder geworden? 2018 (2017)

	Man	Vrouw	Allen
Gezonder	24% (17%)	17% (15%)	20% (16%)
Niet gezonder, niet ongezonder	38% (42%)	40% (40%)	39% (41%)
Ongezonder	17% (22%)	19% (21%)	18% (22%)
Weet niet / geen mening	20% (19%)	25% (24%)	23% (22%)
Totaal Ondervraagden	n = 610 (511)	n = 656 (511)	n = 1266 (1064)

Feiten over voortgang

We bekeken in hoeverre het beeld van de respondenten klopte met de werkelijkheid. Daartoe vergeleken we het met cijfers van de Wereldbank over armoede, levensverwachting en kindersterfte, en data van het Small Arms Survey over slachtoffers van geweld. De data van de Wereldbank laten zien dat extreme armoede daalde van 18,1% in 2008 tot, naar verwachting, 10,9% dit jaar. De laatste jaren lijkt de armoededaling te stagneren, maar de extreme armoede is nog altijd beduidend minder dan tien jaar geleden. Het afgelopen decennium steeg ook de levensverwachting in de laagste inkomenslanden, van 58,7 jaar in 2008 tot 62,9 jaar in 2016 (de meest recente data). Een stijgende levensverwachting is een goede maat voor betere gezondheid. Dit wordt onderstreept door cijfers over dalende de kindersterfte in de armste landen: van 104,5 per duizend in 2008 tot 73,1 per duizend in 2016 (de meest recente data). De data ondersteunen dus het antwoord dat mensen in ontwikkelingslanden minder arm en gezonder werden – iets wat een slechts een kleine minderheid wist.

Cijfers over veiligheid in de minst ontwikkelde landen zijn echter minder positief. Als maat gebruikten we het aandeel dodelijke slachtoffers van geweld (oorlog, conflicten, moord) in de laagste inkomenslanden, bijeengebracht door de Small Arms Survey. Dit aandeel nam toe van 8,8 per 100.000 in 2008, tot 11 per 100.000 in 2016 (de meest recente data) - onder meer door oplopende conflicten in Yemen, Somalië en Sudan.

Mannen en jongeren

Het beeld van voortgang in ontwikkelingslanden werd iets positiever, en die verandering komt vooral voor rekening van mannen. Vorig jaar dacht 36% van de mannen dat mensen in ontwikkelingslanden armer waren dan vroeger, dit jaar gaf nog maar 21% van de mannen dit antwoord. Ook de percepties van veiligheid en gezondheid veranderden bij mannen sterker dan bij vrouwen. De meest positieve leeftijdsgroep zijn jongeren van 15 t/m 24 jaar. Meer dan een kwart (26%) van hen wist dat de armoede in ontwikkelingslanden is gedaald. Opmerkelijk genoeg waren de iets oudere jongeren, van 25 t/m 34 jaar, het minst positief over de groeiende welvaart in arme landen: in deze groep dacht slechts 12% dat de armoede is gedaald. Ook de link met het opleidingsniveau was sterk: hoogopgeleiden waren positiever over de verbeteringen in ontwikkelingslanden dan laagopgeleiden.

2. 'Zeker weten' leidt niet altijd tot goed antwoord

De meeste respondenten twijfelden over hun antwoorden op de vragen over armoede, veiligheid en gezondheid in ontwikkelingslanden. De groep die het 'heel erg zeker' wist, deed het echter niet zondermeer beter.

Veel mensen vonden de vragen over armoede, veiligheid en gezondheid in ontwikkelingslanden moeilijk: ruim een vijfde vulde 'weet niet / geen mening' in (zie tabel 1, 2 en 3). De twijfel was ook te zien bij de vraag die daarop volgde: Hoe zeker ben je ervan dat je de juiste antwoorden hebt gegeven? (zie tabel 4). 45% was 'niet zo zeker' en 13% zelfs 'helemaal niet zeker'. Ruim een kwart (26%) was echter 'heel erg zeker' van zijn antwoord.

De vraag is of mensen die het 'heel erg zeker' wisten, ook de juiste antwoorden gaven (zie tabel 5). Dat bleek niet zo te zijn. Van de groep die 'heel erg zeker' van zijn antwoord was, dacht 56% ten onrechte dat de armoede even erg was gebleven of erger was geworden. Bij 'gezondheid' was dat 55%. Deze groep

Tabel 4. Hoe zeker ben je ervan dat je de juiste antwoorden hebt gegeven?

	Man	Vrouw	Allen (n = 1266)
Heel erg zeker	33%	20%	26%
Niet zo zeker	44%	47%	45%
Helemaal niet zeker	10%	16%	13%
Weet niet / geen mening	14%	17%	16%
Totaal Ondervraagden	n = 610	n = 656	n = 1266

‘zeker wetters’ dacht zelfs vaker dan gemiddeld dat mensen in ontwikkelingslanden armer en ongezonder waren geworden. Het omgekeerde was echter ook het geval: deze groep dacht ook vaker dan gemiddeld dat mensen in ontwikkelingslanden juist minder arm en gezonder waren dan tien jaar geleden. Ze kozen relatief minder vaak voor de optie ertussenin (‘niet armer, niet minder arm’). ‘Heel erg zeker’ weten ging dus gepaard met een meer stellige keuze – maar meestal niet de juiste.

Dat stellige antwoord was bovendien vaker negatief dan positief. Zo dacht 30% van de ‘zeker wetters’ dat mensen in ontwikkelingslanden armer waren geworden; terwijl slechts 23% correct antwoordde dat de armoede was gedaald. Ook bij gezondheid had de groep die het ‘heel erg zeker’ wist het vaker fout dan goed: 26% van hen dacht dat mensen in ontwikkelingslanden ongezonder waren geworden; tegenover 23% die correct wist dat de gezondheid vooruit was gegaan. Bij de vraag over veiligheid leidde de stelligheid echter vaker tot het correcte antwoord: 34% van de ‘zeker-weters’ dacht dat mensen in ontwikkelingslanden onveiliger waren geworden, tegenover 19% die dacht dat de veiligheid was verbeterd.

Veel twijfel

Een meerderheid van de respondenten gaf aan dat ze ‘niet zo zeker’, of ‘helemaal niet zeker’ waren van hun antwoorden. Zij kozen relatief vaak voor de optie ertussenin, zoals: ‘niet armer, en niet minder arm’. De twijfelaars deden het niet per se slechter dan gemiddeld. Zo wisten respondenten die ‘niet zo zeker’ waren, even vaak dat de armoede was gedaald en de gezondheid verbeterd dan degenen die ‘heel erg zeker’ waren. De twijfelaars dachten bovendien minder vaak dan de ‘zeker-weters’ dat mensen in ontwikkelingslanden armer waren geworden.

Het verschil tussen mannen en vrouwen sprong in het oog: mannen waren vaker ‘heel erg zeker’ van hun

Tabel 5. Hoe zeker ben je ervan dat je de juiste antwoorden hebt gegeven?

		Heel erg zeker	Niet zo zeker	Helemaal niet zeker	Weet niet / geen mening	Allen
Zijn mensen in ontwikkelingslanden de laatste 10 jaar gemiddeld armer of minder arm geworden?	Armer	30%	22%	19%	10%	22%
	Niet armer, niet minder arm	26%	46%	40%	25%	37%
	Minder arm	23%	24%	15%	3%	19%
	Weet niet / geen mening	20%	9%	27%	62%	23%
Totaal Ondervraagden		n = 330	n = 574	n = 656	n=199	n = 1265

antwoord dan vrouwen (33% versus 20%). Jongeren van 15 t/m 24 waren het vaakst ‘helemaal niet zeker’ (20%) – maar juist deze groep wist van alle leeftijdsgroepen het beste dat armoede was gedaald en de gezondheid verbeterd. Ook het opleidingsniveau maakte uit: hoogopgeleiden twijfelden meer; ze waren vaker ‘niet zo zeker’ of ‘helemaal niet zeker’ (63%) van hun antwoord dan laagopgeleiden (50%).

3. Interesse in ontwikkelingslanden

Mensen halen hun kennis over ontwikkelingslanden vooral uit de media. We onderzochten of respondenten die veel nieuws consumeren en die interesse hebben in ontwikkelingslanden, ook vaker goede antwoorden gaven op de vragen over armoede, veiligheid en gezondheid.

Ongeveer de helft van de deelnemers besteedde maximaal 20 minuten per dag aan het volgen van nieuws, zoals het lezen van de krant, journaal kijken of het checken van nieuws online (zie tabel 6). Ongeveer de helft besteedde daar meer dan 20 minuten per dag aan. 43% van de respondenten noemde zichzelf (zeer) goed de hoogte van wat er speelt in de wereld; 13% vond zichzelf niet goed op de hoogte (zie tabel 7). 42% van de respondenten zat daar tussenin. Ongeveer een kwart van de deelnemers (26%) was geïnteresseerd in nieuws over ontwikkelingslanden; ongeveer evenveel waren daar niet in geïnteresseerd (27%). De grootste groep (43%) koos de middelste optie.

Nieuwsconsumptie, goed op de hoogte zijn en interesse in ontwikkelingslanden hangen - niet verwonderlijk - met elkaar samen: wie veel nieuws consumeert, vindt zichzelf ook vaker goed op de hoogte en heeft ook vaker dan anderen interesse in ontwikkelingslanden. Opleiding, geslacht en leeftijd spelen

Tabel 6. Hoeveel tijd besteed je in een gemiddelde week aan het volgen van nieuws, zoals het lezen van een krant, het checken van berichten op nieuwssites, of het kijken naar het journaal en actualiteitenprogramma's?

	Man	Vrouw	Allen (n = 1266)
Ik volg geen nieuws	7%	7%	7%
1 tot 20 minuten per dag	36%	51%	44%
20-40 minuten per dag	31%	26%	29%
40-60 minuten per dag	14%	10%	12%
Meer dan 60 minuten per dag	11%	5%	8%
Totaal Ondervraagden	n = 610	n = 656	n = 1266

Tabel 7. In hoeverre ben je het eens met deze stelling? Ik ben goed op de hoogte van wat er speelt in de wereld

	Man	Vrouw	Allen (n = 1266)
Zeer oneens	2%	3%	3%
Oneens	7%	13%	10%
Niet eens, niet oneens	37%	46%	42%
Eens	44%	31%	37%
Zeer eens	8%	5%	6%
Weet niet / geen mening	2%	3%	2%
Totaal Ondervraagden	n = 610	n = 656	n = 1266

Tabel 8. In hoeverre ben je het eens met deze stelling? Ik ben geïnteresseerd in nieuws over ontwikkelingslanden

	Man	Vrouw	Allen (n = 1266)
Zeer oneens	9%	8%	8%
Oneens	18%	18%	18%
Niet eens, niet oneens	43%	44%	43%
Eens	23%	22%	23%
Zeer eens	4%	4%	4%
Weet niet / geen mening	4%	4%	4%
Totaal Ondervraagden	n = 610	n = 656	n = 1266

hierin een rol: hoogopgeleiden, mannen en 55-plussers consumeren meer nieuws dan anderen. Hoogopgeleiden en mannen vinden zichzelf bovendien beter op de hoogte dan vrouwen en midden- en laagopgeleiden. Mannen en vrouwen hebben echter even veel of weinig interesse in ontwikkelingslanden.

'Geïnteresseerde nieuwsconsumenten' doen het niet beter

We keken specifiek naar de deelnemers die (veel) interesse hadden in ontwikkeling-landen, goed op de hoogte waren en/of meer dan 20 minuten per dag besteedden aan het nieuws. Gaven deze 'geïnteresseerde nieuwsconsumenten' ook vaker goede antwoorden dan de rest? We zagen hetzelfde patroon als bij de respondenten die 'heel zeker' waren van hun antwoord: de meerderheid van de geïnteresseerde en geïnformeerde respondenten gaf niet de juiste antwoorden. Ze hadden het echter vaker dan gemiddeld goed, maar ook vaker dan gemiddeld verkeerd. Ze kozen relatief minder voor de middelste optie, die aangaf dat de situatie hetzelfde is gebleven. Geïnteresseerd zijn, goed op de hoogte zijn van wereldwijde ontwikkelingen, en nieuws volgen maakt mensen dus stelliger in hun antwoorden.

Interesse hebben in ontwikkelingslanden is dus geen goede voorspeller van kennis over dalende armoede en betere gezondheid. Mensen met interesse in het onderwerp denken zelfs vaker dat de armoede is gestegen (31%) dan dat ze is gedaald (25%). Bij de niet-geïnteresseerden was dat omgekeerd: zij vulden vaker in dat de armoede was gedaald (18%) dan gestegen (13%). Bij de vraag over de veiligheid in ontwikkelingslanden hadden 'geïnteresseerde nieuwsconsumenten' het wel vaker wel dan niet bij het juiste eind, met hun keuze dat de onveiligheid was toegenomen.

Tabel 9. In hoeverre ben je het eens met deze stelling? Door het nieuws word ik pessimistisch over hoe het er in de wereld voorstaat

	Man	Vrouw	Allen (n = 1266)
Zeer oneens	4%	2%	3%
Oneens	16%	12%	14%
Niet eens, niet oneens	36%	34%	35%
Eens	31%	34%	32%
Zeer eens	9%	11%	10%
Weet niet / geen mening	4%	7%	5%
Totaal Ondervraagden	n = 610	n = 656	n = 1266

4. Nieuws, pessimisme en invloed op onze mening

Er is de laatste jaren veel te doen over invloed van de media op ons beeld van de wereld. In deze peiling vroegen we Nederlanders of nieuws hen pessimistisch maakt over hoe het er voorstaat in de wereld, en of ze denken dat nieuws in staat is de mening van mensen te beïnvloeden.

Een groot deel (43%) van de respondenten was het eens met de stelling dat nieuws hen pessimistisch maakt over de wereld (zie tabel 9). 17% was het daar niet mee eens, 35% zat er tussenin. Respondenten met interesse in ontwikkelingslanden vonden relatief iets vaker dat het nieuws hen pessimistisch maakte. Pessimistisch worden door het nieuws hing dan ook samen met een somber beeld van voortgang in ontwikkelingslanden: wie pessimistisch werd door het nieuws, dacht ook relatief vaak dat mensen in ontwikkelingslanden er slechter voorstaan dan tien jaar geleden. Het omgekeerde was het geval bij deelnemers die helemaal niet pessimistisch werden van het nieuws: zij dachten relatief vaak dat het beter

ging met mensen in ontwikkelingslanden. ‘Pessimisten’ dachten dus vaker ten onrechte dat ontwikkelingslanden de afgelopen jaren armer en ongezonder werden, maar ook vaker terecht dat de onveiligheid was toegenomen.

Pessimisme en nieuws mijden

Pessimisme hangt ook samen met nieuws mijden: respondenten die helemaal geen nieuws volgden, zeiden relatief vaak dat het nieuws hen pessimistisch maakt – mogelijk de reden voor hen om er geen tijd aan te besteden. Tegelijkertijd zei deze groep relatief vaak dat het nieuws hen helemaal niet pessimistisch maakte. Ook dat lijkt logisch, want wie geen nieuws volgt, kan er ook niet somber van worden. De groep die helemaal geen nieuws volgt, is overigens heel klein: 7% (zie tabel 6). Bij de rest maakte de hoeveelheid tijd die ze besteedden aan het nieuws niet uit: wie sporadisch het nieuws volgt, wordt daar even veel of weinig pessimistisch van dan mensen daar meer dan een uur per dag mee bezig zijn.

Tabel 10. In hoeverre ben je het eens met deze stelling? Het nieuws is in staat om de mening van mensen te beïnvloeden

	Man	Vrouw	Allen (n = 1266)
Zeer oneens	1%	0%	1%
Oneens	2%	2%	2%
Niet eens, niet oneens	13%	19%	16%
Eens	51%	51%	51%
Zeer eens	30%	25%	28%
Weet niet / geen mening	3%	3%	3%
Totaal Ondervraagden	n = 610	n = 656	n = 1266

Nieuws beïnvloedt mening

We waren ten slotte benieuwd hoe respondenten dachten over de invloed van het nieuws op de meningsvorming, en of dit doorwerkte in hun eigen antwoorden. De stelling dat nieuws onze mening kan beïnvloeden, werd breed onderschreven: een grote meerderheid van 79% van de respondenten was het ermee eens (zie tabel 10). 28% was het daar zelfs ‘zeer’ mee eens. Hoogopgeleiden waren vaker overtuigd van de invloed van het nieuws (33%) dan laagopgeleiden (23%), en mannen (30%) vonden dat vaker dan vrouwen (25%). Mensen die vonden dat het nieuws onze mening kan beïnvloeden, waren iets optimistischer

dan de rest: ze dachten relatief vaker dat mensen in ontwikkelingslanden rijker, veiliger en gezonder waren geworden.

We peilden of de perceptie van media-invloed ook gevolgen had voor de 'zekerheid' waarmee mensen de vragen over armoede, veiligheid en gezondheid hadden beantwoord: wie zich bewust is van de invloed van de media op onze mening, is wellicht ook minder zeker van de juistheid van zijn eigen beeld over ontwikkelingslanden. Dat was echter niet te zien: respondenten die het (zeer) eens waren met de stelling dat het nieuws onze mening kan beïnvloeden, waren even vaak 'heel erg zeker' van hun eigen antwoorden op de vragen over voortgang dan anderen.

5. Conclusie

Nederlanders iets positiever, maar perceptie van 'stagnatie en achteruitgang' blijft dominant

Bij het onderwerp armoede in ontwikkelingslanden overheerst het beeld van stagnatie en achteruitgang: een ruime meerderheid van de Nederlanders denkt dat mensen in ontwikkelingslanden even arm (37%) of zelfs armer (22%) zijn dan tien jaar geleden. Slechts 19% weet dat de armoede is gedaald. De vragen over veiligheid en gezondheid laten hetzelfde patroon zien. Toch zijn Nederlanders iets positiever geworden over voortgang in ontwikkelingslanden: ze denken vaker dan vorig jaar dat mensen in ontwikkelingslanden rijker, veiliger en gezonder werden. Dat klopt deels met de feiten: de afgelopen tien jaar is de armoede gedaald en de gezondheid verbeterd. Ontwikkelingslanden werden echter niet aantoonbaar veiliger.

Geïnteresseerde nieuwsconsumenten weten het niet altijd beter

Het beeld van voortgang in ontwikkelingslanden hangt samen met nieuwsconsumptie en interesse. Daarbij tekenen zich twee groepen respondenten af. De eerste groep bestaat uit mensen die veel tijd besteden aan het volgen van nieuws, die goed op de hoogte zijn van ontwikkelingen in de wereld, die belangstelling hebben voor ontwikkelingslanden en die heel erg zeker zijn dat ze de vragen over armoede, veiligheid en gezondheid juist hebben beantwoord. Deze 'geïnteresseerde nieuwsconsumenten' hebben het echter meestal fout, en dat geldt ook voor degenen die 'heel erg zeker' zijn van hun antwoord. Ze zijn vooral stellig: ze kiezen vaker voor 'minder arm' of 'armer', en minder vaak voor de optie ertussenin, die aangeeft dat de situatie hetzelfde is gebleven.

Een tweede groep wordt gevormd door mensen die niet bijster veel tijd besteden aan het volgen van nieuws,

die niet bijzonder goed op de hoogte zijn van wereldwijde ontwikkelingen en die niet heel veel interesse hebben in ontwikkelingslanden. Deze groep twijfelt vaak of ze de juiste antwoorden geeft op de vragen over armoede, veiligheid en gezondheid. Ook zij geven meestal niet het juiste antwoord, maar ze doen het niet altijd slechter dan de 'geïnteresseerde nieuwsconsumenten'. Over het algemeen zijn ze minder vaak optimistisch over de voortgang, maar denken ze ook minder vaak dat mensen in ontwikkelingslanden erop achteruit zijn gegaan.

Nieuws beïnvloedt onze mening (maar niet de mijne); pessimisme door nieuws maakt somber over de wereld

Een forse minderheid (42%) van de Nederlanders wordt somber over de wereld door het nieuws. Deze groep denkt ook vaker dan de rest dat mensen in ontwikkelingslanden erop achteruit zijn gegaan. Een overweldigende meerderheid van de Nederlanders (79%) denkt dat nieuws de mening van mensen kan beïnvloeden. Dat inzicht vertaalt zich echter niet in twijfel over het eigen oordeel over voortgang in ontwikkelingslanden: respondenten die 'zeer overtuigd' waren van de invloed van het nieuws, waren net zo vaak als de rest 'heel erg zeker' van hun antwoorden op de vragen. Mogelijk zijn ze het in het in zijn algemeenheid eens met de stelling dat nieuws de mening van mensen beïnvloedt, maar denken ze niet dat het hún mening beïnvloedt.

Tegenwicht bieden blijft nodig

Nederlanders zijn ten opzichte van 2017 iets positiever zijn gaan denken over voortgang in ontwikkelingslanden. Dit onderzoek geeft geen uitsluitsel over de vraag wat die verschuiving heeft veroorzaakt, en ook niet of deze trend zich zal doorzetten. We achten het aannemelijk dat World's Best News invloed heeft gehad op de 'geïnteresseerde nieuwsconsumenten' die 'heel erg zeker' voor de juiste antwoorden kozen. Mogelijk hadden we ook invloed op een deel van de niet bijzonder geïnteresseerden, die onze berichten in het voorbijgaan hebben opgepikt, en die – al dan niet twijfelend – vaker voor de neutrale of positieve optie kozen.

Het onderzoek laat zien dat het belangrijk blijft om tegenwicht te bieden aan het pessimisme in het nieuws; een behoorlijk grote minderheid wordt daardoor getroffen, en dat versterkt pessimisme over voortgang in ontwikkelingslanden. Daarnaast lijkt het belangrijk om Nederlanders ervan te doordringen dat het nieuws ook hun eigen percepties beïnvloedt, en dat ze vaker aan de juistheid van hun wereldbeeld mogen twijfelen. Dit geldt vooral voor de groep geïnteresseerde nieuwsconsumenten, die heel zeker denkt te weten dat mensen in ontwikkelingslanden het afgelopen decennium armer en ongezonder werden. ■